

Số: 31 /TB-VC3-DS

TP. Hồ Chí Minh, ngày 27 tháng 5 năm 2021

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM Đối với vụ án “Tranh chấp hợp đồng hùn vốn”

Thông qua công tác kiểm sát xét xử giám đốc thẩm vụ án dân sự “Tranh chấp hợp đồng hùn vốn”, giữa nguyên đơn là ông Lâm Văn Chiến, bà Phạm Thị Xém với bị đơn là ông Lê Tứ Hải, bà Trương Thị Khiêm, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh thấy cần thông báo với các VKSND trong khu vực để rút kinh nghiệm chung như sau:

1. Tóm tắt nội dung vụ án

Đầu năm 2010, vợ chồng ông Lâm Văn Chiến với vợ chồng ông Lê Tứ Hải và ông Lâm Văn Bình cùng thỏa thuận bằng lời nói về việc hùn vốn nuôi tôm công nghiệp. Việc thỏa thuận chia làm 6 phần, trong đó vợ chồng ông Chiến 01 phần, gia đình ông Hải 04 phần (gồm các con của ông Hải là ông Huy, ông Anh, ông Tin, ông Sơn cùng tham gia nuôi tôm) và ông Bình 01 phần. Ông Chiến có nhiệm vụ vay tiền để lo chi phí sản xuất, gia đình ông Hải có nhiệm vụ tìm đất thuê, quản lý chi tiêu và trực tiếp nuôi tôm với ông Bình. Sau khi trừ hết chi phí, lời hay lỗ chia đều theo phần. Sau đó, các bên quyết toán các khoản chi phí thì lỗ 3.473.106.000 đồng. Chia đều theo phần thì ông Bình có nghĩa vụ trả cho ông Chiến số tiền 578.850.000 đồng, gia đình ông Hải có nghĩa vụ trả cho ông Chiến số tiền 2.315.404.000 đồng.

Ngày 09/9/2011 âm lịch, vợ chồng ông Chiến lập Hợp đồng vay tiền có nội dung cho vợ chồng ông Hải vay số tiền 2.315.404.000 đồng, thời hạn vay 02 năm, lãi suất 3%/tháng. Vợ chồng ông Hải ký tên vào hợp đồng này, bản chất của số tiền cho vay thực chất chuyển từ khoản tiền gia đình ông Hải có nghĩa vụ trả cho vợ chồng ông Chiến từ việc nuôi tôm. Do gia đình ông Hải vi phạm nghĩa vụ trả nợ nên vợ chồng ông Chiến khởi kiện yêu cầu vợ chồng ông Hải trả nợ gốc và tiền lãi theo mức lãi suất 1,125%/tháng, tương ứng với thời gian chậm trả. Vợ chồng ông Hải không đồng ý yêu cầu khởi kiện trên với lý do theo thỏa thuận của các bên, vợ chồng ông Chiến chịu toàn bộ chi phí, gia đình ông Hải và ông Bình chịu trách nhiệm về kỹ thuật, lãi được chia đều theo phần, lỗ vợ chồng ông Chiến tự chịu. Ông Bình cũng là người cùng hùn vốn nuôi tôm thừa nhận lời khai của ông Chiến là đúng, ông Bình xác định số tiền lỗ trên 3 tỷ đồng, chia thành 06 phần, ông có nghĩa vụ trả cho ông Chiến 01 phần, gia đình ông Hải có nghĩa vụ trả 04 phần. Ông đã thanh toán xong cho ông Chiến.

2. Quá trình giải quyết vụ án

Tại Bản án số 30/2013/DS-ST ngày 06/3/2013 của Tòa án nhân dân thành phố Cà Mau, tỉnh Cà Mau và Bản án số 101/2013/DS-PT ngày 11/6/2013 của Tòa án nhân dân tỉnh Cà Mau, đã quyết định: *Chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, buộc bị đơn trả cho nguyên đơn nợ gốc 2.315.404.000 đồng và tiền lãi 277.848.480 đồng.* Cơ quan Thi hành án dân sự thành phố Cà Mau đã thi hành án cho nguyên đơn số tiền 934.357.451 đồng. Số tiền còn phải thi hành án là 1.658.895.029 đồng.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 33/2017/DS-GĐT ngày 29/11/2017 của Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã hủy bản án sơ thẩm và bản án phúc thẩm để xét xử sơ thẩm lại.

Tại Bản án số 143/2018/DS-ST, ngày 19/10/2018 của Tòa án nhân dân thành phố Cà Mau, tỉnh Cà Mau (Bản án sơ thẩm), đã quyết định:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Buộc bị đơn có nghĩa vụ trả cho nguyên đơn số tiền 2.685.336.000 đồng (nợ gốc 1.658.895.029 đồng và tiền lãi 1.026.441.328 đồng).

Ngoài ra, Bản án sơ thẩm còn quyết định về án phí và thi hành án.

Ngày 02/11/2018, ông Hải có đơn kháng cáo.

Tại Bản án số 24/2019/DS-PT, ngày 21/02/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Cà Mau (Bản án phúc thẩm), đã quyết định:

Sửa Bản án sơ thẩm. Không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Buộc nguyên đơn phải trả lại cho bị đơn số tiền đã nhận từ việc thi hành án 934.357.451 đồng.

Ngoài ra, Bản án phúc thẩm còn quyết định về án phí và thi hành án.

Sau xét xử phúc thẩm, trên cơ sở đơn đề nghị xem xét kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm của ông Lâm Văn Chiến, bà Phạm Thị Xém và hồ sơ vụ án, ngày 14/8/2020, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 187/QĐKNGĐT-VKS-DS đối với Bản án phúc thẩm, theo hướng hủy toàn bộ Bản án phúc thẩm, giữ nguyên Bản án sơ thẩm và đã được Hội đồng xét xử giám đốc thẩm của TAND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh chấp nhận toàn bộ.

3. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

Tại Tờ giấy có tiêu đề “Bảng kê hàng vuông cái su” ghi ngày 18/8/2011 có nội dung thể hiện số tiền vốn là 3.305.834.000 đồng, lãi 99.175.000 đồng, cộng vốn và lãi là 3.405.009.000 đồng. Tại Tờ giấy có tiêu đề “Vuông cái su” ghi ngày 09/9/2011 có nội dung vốn 3.405.009.000 đồng, lãi 68.100.000 đồng, cộng vốn, lãi 3.473.109.000 đồng; phần chung 3.473.109.000 đồng chia 6 phần là 578.851.000 đồng; phần Chú Tám 578.851.000 đồng X 4 là 2.351.404.000 đồng. Theo tờ giải trình ngày 06/3/2013, ông Chiến thừa nhận các tờ giấy trên do ông Chiến viết và giao lại cho ông Hải. Tại Biên bản làm việc ngày 04/9/2012 của Ban nhân dân ấp Tân Hưng, ông Chiến xác định hợp đồng vay tài sản giữa hai bên không phải hợp đồng vay vốn mà số vốn chuyển từ hợp đồng

nuôi tôm. Biên bản này có chữ ký ông Chiến, ông Hải và trưởng ấp xác nhận nội dung ghi trong biên bản là đúng sự thật. Hợp đồng vay tiền ngày 09/9/2011 (âm lịch) thể hiện ông Lê Tứ Hải, bà Trương Thị Khiếm có vay của ông Lâm Văn Chiến, bà Phạm Thị Xém số tiền 2.315.404.000 đồng, Hợp đồng có chữ ký của hai bên. Ông Hải, bà Khiếm thừa nhận có ký hợp đồng vay tiền nhưng chưa nhận được tiền vay do vợ chồng ông Chiến không giao tiền. Ông Chiến xác định nguồn gốc số tiền cho vay là khi thanh toán tiền hùn nuôi tôm thì gia đình ông Hải còn nợ và phải trả cho vợ chồng ông Chiến số tiền 2.315.404.000 đồng, ông Hải, bà Khiếm đề nghị vay lại nên hai bên thỏa thuận lập hợp đồng vay. Các bên đương sự đều thừa nhận có thỏa thuận bằng lời nói hùn vốn nuôi tôm giữa vợ chồng ông Chiến với gia đình ông Hải và ông Bình. Như vậy, việc hùn vốn nuôi tôm giữa các bên là có thật. Do đó, có căn cứ xác định các bên đã thỏa thuận chuyển khoản nợ từ việc hùn nuôi tôm thành khoản nợ vay theo hợp đồng vay tiền như vợ chồng ông Chiến trình bày là đúng. Bản án sơ thẩm chấp nhận yêu cầu khởi kiện của vợ chồng ông Chiến là có căn cứ, đúng pháp luật.

Bản án phúc thẩm nhận định hợp đồng hùn vốn nuôi tôm vợ chồng ông Chiến không khởi kiện nên có quyền khởi kiện vụ án khác. Đối với hợp đồng vay tiền vợ chồng ông Chiến thừa nhận không giao tiền nên không chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của vợ chồng ông Chiến là đánh giá chứng cứ chưa đầy đủ, toàn diện, khách quan, làm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của ông Lâm Văn Chiến, bà Phạm Thị Xém.

Để tránh trường hợp tương tự xảy ra, VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh thông báo để VKSND các địa phương trong khu vực biết cùng rút kinh nghiệm. / *huu*

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Quang Dũng - PVT VKSTC (để b/c);
- Vụ 9- VKSNDTC (để b/c);
- Văn phòng - VKSNDTC (để biết);
- VC1, VC2 (để biết);
- VKSND 23 tỉnh, thành trong khu vực;
- Lãnh đạo VC3;
- Hộp thư VC3;
- Lưu V2, VT./.

**KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Nguyễn Thế Thành